

## **Samenvatting**

Het systeem van de sociale Maribel financiert sinds 1997 bijkomende banen in de non-profitsector van de gezondheidszorg, de maatschappelijke dienstverlening en de cultuur, door middel van een forfaitaire inhouding op de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid. Voor de sociale Maribel bij de overheid worden die financiële middelen samengebracht in een fonds bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheden (RSZPPO), dat wordt beheerd door een beheerscomité dat de bijkomende banen moet toekennen, verdelen en financieren.

Op 1 januari 2010 bedroeg het aantal banen met een sociale Maribel-financiering bij de overheid 8.822 voltijdse equivalenten, wat op jaarbasis nagenoeg 248,6 miljoen euro vertegenwoordigt.

Sinds 2004 worden de openbare Maribel-banen niet meer gefinancierd op basis van de werkelijk geïnde ontvangsten, maar op grond van een dotatie die overeenkomt met een uitgavenmachtiging.

Het Rekenhof heeft vastgesteld dat de berekeningsregels van die dotatie en de gebruikte statistische gegevens leiden tot een dotatie die hoger ligt dan de ontvangsten uit de bijdrageverminderingen voor de sociale Maribel.

Sinds het dotatiesysteem in het leven werd geroepen, neemt de RSZPPO de dotatie voor de sociale Maribel af van het aandeel van de sociale bijdragen die hij aan het Globaal Beheer van de sociale zekerheid moet doorstorten. Dat heeft tot gevolg dat de middelen voor de openbare sociale Maribel gedeeltelijk worden gedragen door de algemene bijdragen van het Globaal Beheer.

Met de middelen die het Globaal Beheer tussen 2004 en 2008 minder heeft ontvangen, in totaal 64 miljoen euro, zijn op een weinig transparante manier bijkomende banen in het kader van het sociale Maribelsysteem (7 miljoen euro) en het openbare deel van het opleidingsproject voor verpleegkundigen (57 miljoen euro) gefinancierd.

Het Rekenhof beveelt aan de berekeningsregels van de dotatie te herzien, om te vermijden dat de dotatie boven de ontvangsten uitstijgt. De hypothesen waarop de berekening van de toekomstige dotatie is gebaseerd, zouden moeten kunnen worden gecorrigeerd door de dotatie en de gekende ontvangsten jaarlijks met elkaar te vergelijken.

Het Rekenhof vestigt er ook de aandacht op dat het administratieve beheer van de dossiers voor de financiering van banen van de sociale Maribel door de RSZPPO kan worden verbeterd.

Wat betreft de goedkeuring van de aanvragen om werknemers in dienst te nemen banen, beveelt het Rekenhof het beheerscomité van het fonds openbare sociale Maribel aan toekenningscriteria voor de gefinancierde banen te definiëren overeenkomstig de reglementering, en daarbij terug te grijpen naar de doelstellingen die met dat werkgelegenheidsbeleid worden nagestreefd.

De audit bracht ook zwakke punten in de controleprocedures van de RSZPPO aan het licht.

Om het maximumbedrag van de loonkosten te kunnen controleren, beveelt het Rekenhof aan de werkgever te verplichten meer nauwkeurige informatie te bezorgen over de loonschaal bij de indienstneming. De RSZPPO zou ook tijdens de loopbaan van de werknemer moeten controleren.

De RSZPPO zou ook een controle moeten instellen waarbij de betrokken werknemers nauwkeurig worden geïdentificeerd om de Maribel-tegemoetkomingen adequaat te kunnen storten volgens het type werknemer en om die tegemoetkomingen te beperken tot de loonkosten.

Om er zeker van te zijn dat het systeem van de sociale Maribel extra banen financiert zonder dat die in de plaats komen van bestaand personeel, is het Rekenhof van oordeel dat een prioritaire doelstelling van het systeem zou moeten zijn te controleren of de werknemers van de sociale Maribel effectief in dienst worden genomen en ook in dienst blijven zolang de financiering loopt. Het beveelt ook aan jaarlijks specifiek te controleren of de Maribel-tegemoetkomingen leiden tot een gelijkwaardige stijging van het aantal banen, of in geval van een daling, dat de werkgever een aanvraag tot afwijking heeft ingediend.

Omdat de tegemoetkomingen van de sociale Maribel vaak onvoldoende zijn om de volledige loonkosten van de werknemer te dekken, moeten de werkgevers die zelf meefinancieren of aanvullende steun zoeken. Om te vermijden dat het geheel van de Maribel-tegemoetkomingen en van die steun hoger uitkomt dan de loonkosten van de werknemer, beveelt het Rekenhof aan een procedure uit te werken waarbij de werkgever ertoe wordt verplicht het beheerscomité van het fonds openbare sociale Maribel op de hoogte te brengen van cofinanciering.

Om te vermijden dat het loon dubbel gesubsidieerd wordt, is het Rekenhof van oordeel dat de RSZPPO bij de RVA zou moeten navragen welke activeringspremies voor werkloosheid deze dienst toekent.

Om de openbare middelen optimaal te kunnen inzetten, beveelt het Rekenhof tot slot aan dat de RSZPPO de administraties van de gemeenschappen en de gewesten systematisch op de hoogte zou brengen van de toegekende sociale Maribel-tegemoetkomingen.

In hun antwoord verklaren de minister van Sociale Zaken en de minister van Werk dat een pakket maatregelen zal worden genomen dat is geïnspireerd door de aanbevelingen van het Rekenhof. Die maatregelen streven naar een beter beheer van en een betere controle op de sociale Maribel in de overheidssector.

Ook verbinden de ministers zich ertoe de reglementering over de vaststelling van de dotatie te verduidelijken mocht dat nodig blijken.